

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Задорожний З.-М. В.

«24» *вересня* 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ОПЕРАТИВНИЙ АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 071 Облік і оподаткування

Освітньо-наукова програма – Облік і оподаткування

Тернопіль – ТНЕУ

2019

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Оперативний аналіз і контроль»**

Дисципліна «Оперативний аналіз і контроль»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	статус дисципліни Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 1	спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки: <i>Денна</i> – 1 Семестр: <i>Денна</i> – 2
Кількість змістових модулів – 2	Рівень вищої освіти – третій (освітньо- науковий)	Аудиторні години – <i>30 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна</i> – <i>120 год.</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 2,		Вид підсумкового контролю – <i>залік</i>

**2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Оперативний аналіз і
контроль»**

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Оперативний аналіз і контроль» є вивчення теоретичних основ, організації і методики проведення оперативного аналізу і контролю; формування у слухачів вміння давати об'єктивну оцінку оперативної діяльності, діагностувати основні проблеми її розвитку, виявляти напрямки вдосконалення та обґрунтовувати управлінські рішення, спрямовані на підвищення ефективності функціонування; оволодіння науковим підходом до вибору оптимальних варіантів управління.

Засвоєння цього курсу повинне виробити у слухачів навички практичного використання прийомів та методик оперативного аналізу і

контролю в процесі ухвалення управлінських рішень, що сприятиме формуванню висококваліфікованих фахівців у галузі економіки.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни.

Перед вивченням дисципліни «Оперативний аналіз і контроль», здобувачі мають вивчити такі дисципліни: філософія науки; методологія та організація наукових досліджень; педагогіка та психологія вищої школи.

2.3. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Оперативний аналіз і контроль» є:

1. Засвоєння теоретичних питань, що стосуються сутності, значення оперативного аналізу і контролю в управлінні, його видів, змісту і завдань.
2. Вивчення методології оперативного аналізу і контролю; показників, факторів та резервів та їх роль у системі такого аналізу і контролю.
3. Оволодіння оперативним аналізом та контроль як важливим інструментом в управлінні конкурентоспроможністю підприємства.
4. Вироблення навиків щодо виявлення тенденцій зміни показників оперативного аналізу і контролю за виробництвом і збутом продукції, з'ясування їх причин, а також прогнозування можливих наслідків.
5. Застосування методик оперативного фінансово-інвестиційного аналізу та контролю діяльності підприємства, здійснення економічної інтерпретації одержаних результатів та формулювання належних висновків.

2.4. Завдання лекційних занять.

Проведення лекцій спрямоване на ознайомлення слухачів з категорійним апаратом, інструментарієм аналізу і контролю та умовами їх застосування в транзитивній економіці, а також проблемами методології та методики оперативного аналізу і контролю, світовим досвідом аналітичної діяльності. Мета проведення лекцій полягає у:

- формулюванні у здобувачів цілісної системи теоретичних знань з курсу «Оперативний аналіз і контроль»;
- викладанні слухачам у відповідності з програмою та робочим планом основних питань методології оперативного аналізу і контролю діяльності підприємств, звертаючи основну увагу на економічний зміст показників, інтерпретацію кількісних параметрів, теоретично прийнятний рівень критеріїв оцінки та їх значення у вітчизняній практиці, сутність методик аналізу, основні недоліки та переваги застосування, можливі напрямки вдосконалення і використання в практичній діяльності.

2.5. Завдання практичних занять Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб сформувати у слухачів практичні навички оперативного аналізу і контролю з метою їх використання у подальшій

прикладній фаховій діяльності. За результатами проведення практичних занять слухачі повинні:

- глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях;
- набути навичок організації та проведення оперативного аналізу і контролю;
- вміло користуватись нормативною та інструктивною інформацією;
- навчитись читати фінансову та статистичну звітність, уміти перевіряти її доброякісність,
- одержати практичні навички побудови та розрахунку оперативних аналітичних і контрольних показників;
- оволодіти методикою оперативного аналізу і контролю;
- з'ясувати умови та сфери застосування окремих аналітичних методик та прийомів оперативного аналізу і контролю;
- проілюструвати застосування методик оперативного аналізу і контролю в конкретному цифровому матеріалі за даними оперативної управлінської звітності підприємств;
- навчитися грамотно інтерпретувати результати оперативного аналізу та контролю і формулювати аналітичні та контрольні висновки;
- використовувати результати оперативного аналізу і контролю в практичній управлінській та науковій діяльності.

3. Зміст дисципліни «Оперативний аналіз і контроль»

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Теорія оперативного аналізу і контролю.

1. Суть понять «оперативний аналіз» і «оперативний контроль».
2. Місце, мета й види оперативного аналізу і контролю в системі економічних наук.
3. Проблема напрямки розвитку оперативного аналізу і контролю в системі управління підприємством.
4. Предмет та метод оперативного аналізу і контролю.
5. Завдання та зміст оперативного аналізу і контролю.
6. Історичні аспекти розвитку оперативного аналізу і контролю підприємств.

Тема 2. Методологія оперативного аналізу та контролю.

1. Поняття та значення методології для розвитку оперативного аналізу і контролю.
2. Показники, фактори та їх роль у системі оперативного аналізу і контролю.
3. Проблеми оптимізації оперативно-аналітичного та оперативно-контрольного забезпечення управління підприємством.

Змістовний модуль 2.

Тема 3.Оперативний аналіз і контроль як важливий інструмент в управлінні конкурентоспроможністю підприємства.

1. Оперативний аналіз та контроль за кон'юктурою ринку.
2. Фактори, що впливають на формування цін на продукцію (роботи, послуги)підприємства.
3. Оперативний аналіз і контроль за поведінкою конкурентів підприємства на ринку.
4. Підготовка висновків та пропозицій з поліпшення конкурентних якостей продукції підприємстваі попередження недобросовісної конкуренції.

Тема 4. Оперативний аналіз та контроль за виробництвом і збутомпродукції.

1. Актуальні аспекти оперативного аналізу та контролю за розвитком виробничого потенціалу підприємства.
2. Оперативний аналіз і контроль за обсягами виробництва продукції.
3. Витрати на виробництво продукції та оперативний аналіз і контроль за ними.
4. Вітчизняні та зарубіжні прогресивні методи оперативногоаналізу та контролю за виробничим процесом.
5. Оперативний аналіз і контроль за процесом збуту продукції, своєчасністю розрахунків за неї.

Тема 5. Оперативний фінансово-інвестиційнийаналіз та контроль діяльності підприємства.

1. Оперативний аналіз і контроль за формуванням та використанням підприємством нерозподілених прибутків (непокритих збитків).
2. Грошові потоки підприємства і оперативний аналіз, контроль за ними.
3. Оперативний аналіз та контроль за власним і позиковим капіталом підприємства.
4. Інвестиційна діяльність підприємства та її оперативний аналіз і контроль.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Оперативний аналіз і контроль» (денна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин	
	Аудиторні години	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.		
Тема 1. Теорія оперативного аналізу і контролю.	4	25
Тема 2. Методологіяоперативного аналізу та контролю.	8	20
Змістовий модуль 2.		
Тема 3.Оперативний аналіз і контроль як важливий інструмент в	4	25

управлінні конкурентоспроможністю підприємства.		
Тема 4. Оперативний аналіз та контроль за виробництвом і збутом продукції.	8	30
Тема 5. Оперативний фінансово-інвестиційний аналіз та контроль діяльності підприємства.	6	20
Разом	30	120

5. Самостійної робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
1.	Взаємозв'язок оперативного аналізу і контролю з іншими економічними системами .	5
2.	Класифікація оперативного аналізу та оперативного контролю.	5
3.	Вплив оперативного аналізу і контролю на ефективність управління підприємством.	5
4.	Історія розвитку оперативного аналізу і контролю підприємств.	5
5.	Варіанти організації оперативного аналізу і контролю.	5
6.	Резерви та їх роль у системі оперативного аналізу і контролю.	5
7.	Напрямки перспективного розвитку оперативно-аналітичного та оперативно-контрольного забезпечення управління підприємством.	5
8.	Моніторинг та оцінка діяльності конкурентів на ринку.	5
9.	Зарубіжні системи калькулювання собівартості продукції та ціноутворення.	5
10.	Оперативний аналіз та контроль якості продукції з метою її оптимізації.	5
11.	Оптимізація виробничого потенціалу підприємства.	10
12.	Фактори впливу на попит і пропозиції у частині оперативного аналізу і контролю.	5
13.	Зарубіжні погляди на оперативний аналіз і контроль логістичних процесів.	5
14.	Оперативний аналіз і контроль погашення заборгованості підприємства.	10
15.	Оперативний аналіз і контроль напрямків використання нерозподілених прибутків (непокритих збитків).	5
16.	Оперативний аналіз і контроль валютних операцій.	10
17.	Оперативний аналіз і контроль інвестиційної привабливості об'єктів інвестування.	5
18.	Формування оптимального портфеля цінних паперів.	5
19.	Оперативний аналіз і контроль інвестиційних ризиків.	5

20.	Перспективи автоматизації оперативного аналізу і контролю на підприємстві.	10
	Разом	120

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Оперативний аналіз і контроль» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточноопитування;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- виступи на наукових заходах;
- залік.

7. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Оперативний аналіз і контроль» визначається за шкалою оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Назва	Номер теми
1.	Електронний варіант опорного конспекта лекцій	1-5
2	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-5
3.	Мультимедійний екран	1-5
4	Компютери	1-5

9. Рекомендовані джерела інформації

1. Антонюк О. П. Економічний аналіз :[навч. посіб.] / О. П. Антонюк. К. : Ліра-К, 2016. 320 с.
2. Воронко О.С. Економічний аналіз: навчпосіб. / О.С. Воронко. К. : «Ліра-К», 2016. 280 с.
3. Демиденко, С. Л., Димитрова Д. О. Оперативний економічний аналіз: сутність, переваги та недоліки // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. Ужгород : Гельветика, 2017. Вип. 13. Ч.1. С. 91-94.
4. Дерій В. А. Облік, аудит і аналіз екологічної діяльності підприємств: поняття, стан та напрямки розвитку // Економічний аналіз. 2015. Т. 19. № 2. С. 193 – 200.
5. Дерій В. А., Гуменна-Дерій М. В. Управлінський облік і аналіз бізнес-процесів у підприємстві // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар. зб. наук. праць. Вип. 2 (40). Житомир : ЖДТУ, 2018. С. 12-18.
6. Дерій В. А., Гуцаленко Л. В., Козаченко А. Ю. Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю невиробничих витрат : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 240 с.
7. Дерій В. А., Камінська Т. Г. Облік і аналіз капітальних інвестицій для забезпечення розвитку процесу виробництва // Проблеми економіки. Х.: Вид. дім «Інжек». 2015. № 3. С. 258-266.
8. Дерій В., Мельничук І. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит у системі управління витратами на економічну безпеку // Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. Вип. 1. С. 197-208.
9. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А. / Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. Одеса: ОНЕУ, ротاپронт. 2015. 310с.
10. Економічний аналіз: теорія і практика // Проблеми і перспективи розвитку статистики, аудиту та економічного аналізу: монографія / В. А. Дерій, І. Д. Голяш, М. Т. Щирба, С. І. Саченко та ін.; за ред. д. е. н., проф. В. А. Дерія. Тернопіль: Крок, 2016. 362 с.
11. Ковальчук Т. М., Вергун А. І. Діагностичний аналіз фінансового стану: теорія та методологія // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2015. № 5(1). Режим доступу: <http://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/kovalchuk-vergun-diagn-analiz-2015.pdf>
12. Мочона Л.Г. Методичний підхід до контролінгу виробничо-господарської діяльності підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2016. Вип. 7. Ч. 2. С. 124–129.
13. Мочона Л. Г. Аналіз та вибір інструментарію оперативного контролінгу на підприємстві // Бізнес Інформ. 2015. № 8. С. 288-296.
14. Овчаренко Ю. А. Діагностування економічної безпеки підприємства

// Ефективна економіка. 2015. № 11. Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_90.

15. Онешко С.В. Практичне застосування оперативних методів контролінгу в діяльності стивідорної компанії // Проблеми системного підходу в економіці. №6 (74). 2019. С. 99-107.

16. Петрицька О. С. Трансформація економічного аналізу в сучасних умовах [Електронний ресурс] // Приазовський економічний вісник : електрон. наук. журн. / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2019. – Вип. 6 (11). – Режим доступу: <http://rev.kpu.zp.ua/>.

17. Петрицька, О.С. Перспективи розвитку економічного аналізу // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 4. С. 276-279.

18. Проблеми і перспективи розвитку статистики, аудиту та економічного аналізу: [монографія]; за ред. д. е. н., проф. В. А. Дерія. К.: Крок, 2016. 362 с.

19. Старенька О. М. Концептуальні основи оперативного контролю в сучасних умовах // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2017. Вип. 24(2). С. 144-147.

20. Bandyopadhyay S. Production and Operations Analysis : Traditional, Latest, and Smart Views. Taylor & Francis Inc. CRC Press Inc. 2019. 634 p.

21. Blokdyk G. Operational Control A Clear and Concise Reference. 5starcooks. 2018. 284 p.

22. Blokdyk Gerardus. Operations Analysis A Complete Guide - 2019 Edition. 5starcooks. 2019. 304 p.

23. Carroll D.C. On the Structure of Operational Control Systems. Palala Press. 2018. 82 p.

24. Maynard Harold B . Operation Analysis. Andesite Press. 2015. 320 p.

25. Zannetos Z. S., Poensgen O. H. Innovation, Operational Control and the Management Information System. Andesite Press. 64 p.